

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Кафедра туризму

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ПРОВЕДЕННЯ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ
з дисципліни «Основи туризмознавства»

спеціальність 242 «Туризм»

рівень вищої освіти «бакалавр»

1 курс факультет туризму

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

на засіданні кафедри туризму

_____ 2018_ р. протокол № _

Зав. каф _____ Волошин І.М.

Семінарське заняття № 1

Тема: Періодизація історії туризму

Мета: Виявити знання студентів з історії розвитку світового туризму: подорожі та мандрівки в епохи Стародавнього світу, Середньовіччя та Нового часу. Поглибити знання про туризм XVII-XVIII ст. та періодизацію історії туризму.

План

Впродовж двох годин обговорюються наступні питання:

1. Періодизація історії туризму.
2. Подорожі та мандрівки в епоху Стародавнього світу.
3. Подорожі епохи Середньовіччя.
4. Подорожі й туризм у XVII-XVIII ст.

Рекомендована література:

Основна:

- Бейдик О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України: Методологія та методика аналізу, термінологія, районування: Монографія. – К.: В-во Київського університету, 2001.-395с.
- Історико-культурна спадщина України. – К. Вид-во ФПУ, 1998. – 400 с.
- Сокол Т.Г. Основи туристичної діяльності: Навчальний посібник. – 2-е вид., випр. та доп. – К. Вид-во ФПУ, 2006. – 76 с.
- Туристично-краєзнавчі дослідження: Збірник наукових статей. - Випуск 2. – К. Вид-во ФПУ, 1999. – 655 с.

Допоміжна:

- Внутрішній туризм в Україні: окремі аспекти. Збірка статей.-К.: Вид-во ФПУ, 2007. – 161 с.
- Дмитрук О.Ю. Екологічний туризм: сучасні концепції менеджменту і маркетингу Навчальний посібник. - К.: Альтерпрес, 2004. - 192 с.

Семінарське заняття № 2

Тема: Міжнародне туристичне співробітництво

Мета: Перевірка та поглиблення знань про сучасний світовий туризм, світові туристичні регіони та міжнародне туристичне співробітництво.

План

Впродовж двох годин обговорюються наступні питання:

1. Друга половина ХХ ст. - сучасний етап історії світового туризму.
2. Міжнародне туристичне співробітництво.
3. Світові туристичні регіони.

Рекомендована література:

Основна:

- Бейдик О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України: Методологія та методика аналізу, термінологія, районування: Монографія. – К.: В-во Київського університету, 2001.-395с.
- Внутрішній туризм в Україні: окремі аспекти. Збірка статей.-К.: Вид-во ФПУ, 2007. – 161 с.
- Дмитрук О.Ю. Екологічний туризм: сучасні концепції менеджменту і маркетингу Навчальний посібник. - К.: Альтерпрес, 2004. - 192 с.
- Історико-культурна спадщина України. – К. Вид-во ФПУ, 1998. – 400 с.
- Сокол Т.Г. Основи туристичної діяльності: Навчальний посібник. – 2-е вид., випр. та доп. – К. Вид-во ФПУ, 2006. – 76 с.
- Туристично-краєзнавчі дослідження: Збірник наукових статей. - Випуск 2. – К. Вид-во ФПУ, 1999. – 655 с.

Допоміжна:

- Любіцева О.О. Ринок туристичних послуг (геопросторові аспекти) – К.: Альтерпрес, 2002.-436с.

Семінарське заняття № 3

Тема: Функції туризму в суспільстві

Мета: Перевірка та поглиблення знань про основні теоретичні поняття в туризмі та їх функції. Обговорення функцій туризму в суспільстві.

План

Впродовж двох годин обговорюються наступні питання:

1. Поняття та функції туризму.
2. Функції туризму в суспільстві.

Рекомендована література:

Основна:

- Бейдик О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України: Методологія та методика аналізу, термінологія, районування: Монографія. – К.: В-во Київського університету, 2001.-395с.
- Внутрішній туризм в Україні: окремі аспекти. Збірка статей.-К.: Вид-во ФПУ, 2007. – 161 с.
- Дмитрук О.Ю. Екологічний туризм: сучасні концепції менеджменту і маркетингу Навчальний посібник. - К.: Альтерпрес, 2004. - 192 с.
- Історико-культурна спадщина України. – К. Вид-во ФПУ, 1998. – 400 с.
- Сокол Т.Г. Основи туристичної діяльності: Навчальний посібник. – 2-е вид., випр. та доп. – К. Вид-во ФПУ, 2006. – 76 с.
- Туристично-краєзнавчі дослідження: Збірник наукових статей. – Випуск 2. – К. Вид-во ФПУ, 1999. – 655 с.

Допоміжна:

- Законодавство України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

Тема: Правові засади діяльності туристичних організацій

Мета: Виявити знання студентів про туризм і сферу послуг, умови та фактори розвитку туризму, правові засади діяльності туристичних організацій.

План

Впродовж двох годин обговорюються наступні питання:

1. Умови та фактори розвитку туризму.
2. Туризм і сфера послуг.
3. Правові засади діяльності туристичних організацій.

Рекомендована література:

Основна:

- Бейдик О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України: Методологія та методика аналізу, термінологія, районування: Монографія. – К.: В-во Київського університету, 2001.-395с.
- Закон України «Про музеї та музейну справу» від 29 червня 1995 р. №29/95 // Відомості Верховної Ради України. – 1995. - №25. – Ст. 191.
- Закон України «Про туризм» від 15 вересня 1995 року №324/95-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1995. - №31. – Ст. 241.
- Зорин И.В. Менеджмент туризма. Туризм и отраслевые системы: Учебник. – М.: Финансы и статистика, 2001. – 272 с.
- Любіцева О.О. Туризмознавство: вступ до фаху: підручник / О.О. Любіцева, В.К. Бабарицька. - К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2008. - 335 с.
- Сокол Т.Г. Основи туристичної діяльності: Навчальний посібник. – 2-е вид., випр. та доп. – К. Вид-во ФПУ, 2006. – 76 с.
- Туристично-краєзнавчі дослідження: Збірник наукових статей. - Випуск 2. – К. Вид-во ФПУ, 1999. – 655 с.

Допоміжна:

- Внутрішній туризм в Україні: окремі аспекти. Збірка статей.-К.: Вид-во ФПУ, 2007. – 161 с.
- Забалдіна Ю.Б. Маркетинг туристичного підприємства: Навчальний посібник. – К. Вид-во ФПУ, 2002. – 196 с.

Семінарське заняття № 5

Тема: **Форми та види туризму**

Мета: Перевірка знань студентів про види маршрутів і турів, форми та види туризму. Обговорити програми перебування туристів.

План

Впродовж двох годин обговорюються наступні питання:

1. . Форми та види туризму.
2. Види маршрутів і турів.
3. Програми перебування туристів.

Рекомендована література:

Основна:

- Бейдик О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України: Методологія та методика аналізу, термінологія, районування: Монографія. – К.: В-во Київського університету, 2001.-395с.
- Історико-культурна спадщина України. – К. Вид-во ФПУ, 1998. – 400 с.
- Любіцева О.О. Туризмознавство: вступ до фаху: підручник / О.О. Любіцева, В.К. Бабарицька. - К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2008. - 335 с.
- Сокол Т.Г. Основи туристичної діяльності: Навчальний посібник. – 2-е вид., випр. та доп. – К. Вид-во ФПУ, 2006. – 76 с.
- Туристично-краєзнавчі дослідження: Збірник наукових статей. - Випуск 2. – К. Вид-во ФПУ, 1999. – 655 с.

Допоміжна:

- Внутрішній туризм в Україні: окремі аспекти. Збірка статей.-К.: Вид-во ФПУ, 2007. – 161 с.
- Дмитрук О.Ю. Екологічний туризм: сучасні концепції менеджменту і маркетингу Навчальний посібник. - К.: Альтерпрес, 2004. - 192 с.

Тема: Ціноутворення в туризмі

Мета: Перевірка та поглиблення знань студентів про фактори, цілі та методи ціноутворення в туризмі, а також ціни в комплексі маркетингу туристичного підприємства. Обговорення вибору та реалізацію цінової стратегії.

План

Впродовж двох годин обговорюються наступні питання:

1. Ціна в комплексі маркетингу туристичного підприємства.
2. Фактори та цілі ціноутворення.
3. Методи ціноутворення в туризмі.
4. Вибір та реалізація цінової стратегії.

Рекомендована література:

Основна:

- Дмитрук О.Ю. Екологічний туризм: сучасні концепції менеджменту і маркетингу Навчальний посібник. - К.: Альтерпрес, 2004. - 192 с.
- Любіцева О.О. Туризмознавство: вступ до фаху: підручник / О.О. Любіцева, В.К. Бабарицька. - К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2008. - 335 с.
- Сокол Т.Г. Основи туристичної діяльності: Навчальний посібник. – 2-е вид., випр. та доп. – К. Вид-во ФПУ, 2006. – 76 с.
- Туристично-краєзнавчі дослідження: Збірник наукових статей. - Випуск 2. – К. Вид-во ФПУ, 1999. – 655 с.
- Шарапова А.О. Ціни та ціноутворення у туризмі: Конспект лекцій. – К. Вид-во ФПУ, 2007. – 101 с.

Допоміжна:

- Бейдик О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України: Методологія та методика аналізу, термінологія, районування: Монографія. – К.: В-во Київського університету, 2001.-395с.
- Внутрішній туризм в Україні: окремі аспекти. Збірка статей.-К.: Вид-во ФПУ, 2007. – 161 с.
-

Семінарське заняття № 7

Тема: Туризм і довкілля

Мета: Перевірка знань про фактори ризику в туризмі, безпеку туристичних подорожей. Поглиблення знань про зелений та екологічний туризм.

План

Впродовж двох годин обговорюються наступні питання:

1. Безпека туристичних подорожей як умова їх організації та здійснення.
2. Фактори ризику в туризмі.
3. Туризм і довкілля.
4. Зелений (сільський) туризм. Екологічний туризм.

Рекомендована література:

Основна:

- Бейдик О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України: Методологія та методика аналізу, термінологія, районування: Монографія. – К.: В-во Київського університету, 2001.-395с.
- Дмитрук О.Ю. Екологічний туризм: сучасні концепції менеджменту і маркетингу Навчальний посібник. - К.: Альтерпрес, 2004. - 192 с.
- Сокол Т.Г. Основи туристичної діяльності: Навчальний посібник. – 2-е вид., випр. та доп. – К. Вид-во ФПУ, 2006. – 76 с.
- Туристично-краєзнавчі дослідження: Збірник наукових статей. - Випуск 2. – К. Вид-во ФПУ, 1999. – 655 с.

Допоміжна:

- Внутрішній туризм в Україні: окремі аспекти. Збірка статей.-К.: Вид-во ФПУ, 2007. – 161 с.
- Любіцева О.О. Туризмознавство: вступ до фаху: підручник / О.О. Любіцева, В.К. Бабарицька. - К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2008. - 335 с.
- Любіцева О.О. Ринок туристичних послуг (геопросторові аспекти) – К.: Альтерпрес, 2002.-436с.

Семінарське заняття № 8

Тема: Туристичні документи

Мета: Визначити знання студентів про туристичні документи та формальності.

План

Впродовж двох годин обговорюються наступні питання:

1. Туристичні документи.
2. Інформаційні документи.
3. Облікові документи.
4. Звітні документи.
5. Ваучер.

Рекомендована література:

Основна:

- Бейдик О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України: Методологія та методика аналізу, термінологія, районування: Монографія. – К.: В-во Київського університету, 2001.-395с.
- Любіцева О.О. Туризмознавство: вступ до фаху: підручник / О.О. Любіцева, В.К. Бабарицька. - К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2008. - 335 с.
- Мезенцев К.В., Мезенцева Н.І. Основи зовнішньоекономічної діяльності: Навчальний посібник. – К. Вид-во ФПУ, 2003. – 160 с.
- Сокол Т.Г. Основи туристичної діяльності: Навчальний посібник. – 2-е вид., випр. та доп. – К. Вид-во ФПУ, 2006. – 76 с.
- Туристично-краєзнавчі дослідження: Збірник наукових статей. - Випуск 2. – К. Вид-во ФПУ, 1999. – 655 с.

Допоміжна:

- Внутрішній туризм в Україні: окремі аспекти. Збірка статей.-К.: Вид-во ФПУ, 2007. – 161 с.
- Універсальний довідник з ділових паперів та ділової етики – К.: Довіра, 2003. – 623 с.

Тема: Методика та техніка проведення екскурсії

Мета: Виявити знання студентів та обговорити техніку та методику проведення екскурсії.

План

Впродовж двох годин обговорюються наступні питання:

1. Методика проведення екскурсії.
2. Техніка проведення екскурсії.

Рекомендована література:

Основна:

- Бейдик О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України: Методологія та методика аналізу, термінологія, районування: Монографія. – К.: В-во Київського університету, 2001.-395с.
- Історико-культурна спадщина України. – К. Вид-во ФПУ, 1998. – 400 с.
- Лук'яненко В.А. Охорона праці в туризмі: Конспект лекцій. – К. Вид-во ФПУ, 2007. – 230 с.
- Любіцева О.О. Туризмознавство: вступ до фаху: підручник / О.О. Любіцева, В.К. Бабарицька. - К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2008. - 335 с.
- Сокол Т.Г. Основи туристичної діяльності: Навчальний посібник. – 2-е вид., випр. та доп. – К. Вид-во ФПУ, 2006. – 76 с.
- Туристично-краєзнавчі дослідження: Збірник наукових статей. - Випуск 2. – К. Вид-во ФПУ, 1999. – 655 с.

Допоміжна:

- Внутрішній туризм в Україні: окремі аспекти. Збірка статей.-К.: Вид-во ФПУ, 2007. – 161 с.
- Дмитрук О.Ю. Екологічний туризм: сучасні концепції менеджменту і маркетингу Навчальний посібник. - К.: Альтерпрес, 2004. - 192 с.

Тема: Канали збуту туристичного продукту

Мета: Виявити знання студентів про планування маркетингової діяльності в туризмі, канали збуту туристичного продукту, вибір посередників та напрямки співпраці з ними.

План

Впродовж двох годин обговорюються наступні питання:

1. Канали збуту туристичного продукту.
2. Вибір посередників та напрямки співпраці з ними.
3. Планування маркетингової діяльності в туризмі.

Рекомендована література:

Основна:

- Дмитрук О.Ю. Екологічний туризм: сучасні концепції менеджменту і маркетингу Навчальний посібник. - К.: Альтерпрес, 2004. - 192 с.
- Забалдіна Ю.Б. Маркетинг туристичного підприємства: Навчальний посібник. – К. Вид-во ФПУ, 2002. – 196 с.
- Любіцева О.О. Туризмознавство: вступ до фаху: підручник / О.О. Любіцева, В.К. Бабарицька. - К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2008. - 335 с.
- Мезенцев К.В., Мезенцева Н.І. Основи зовнішньоекономічної діяльності: Навчальний посібник. – К. Вид-во ФПУ, 2003. – 160 с.
- Сокол Т.Г. Основи туристичної діяльності: Навчальний посібник. – 2-е вид., випр. та доп. – К. Вид-во ФПУ, 2006. – 76 с.
- Туристично-краєзнавчі дослідження: Збірник наукових статей. - Випуск 2. – К. Вид-во ФПУ, 1999. – 655 с.

Допоміжна:

- Універсальний довідник з ділових паперів та ділової етики – К.: Довіра, 2003. – 623 с.
- Законодавство України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

Тема: Нормативні документи в туристичній діяльності

Мета: Визначити знання студентів про туристичні формальності. Обговорити договірні стосунки в туризмі.

План

Впродовж двох годин обговорюються наступні питання:

1. Договірні стосунки в туризмі.
2. Туристичні формальності.

Рекомендована література:

Основна:

- Бейдик О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України: Методологія та методика аналізу, термінологія, районування: Монографія. – К.: В-во Київського університету, 2001.-395с.
- Любіцева О.О. Туризмознавство: вступ до фаху: підручник / О.О. Любіцева, В.К. Бабарицька. - К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2008. - 335 с.
- Мезенцев К.В., Мезенцева Н.І. Основи зовнішньоекономічної діяльності: Навчальний посібник. – К. Вид-во ФПУ, 2003. – 160 с.
- Сокол Т.Г. Основи туристичної діяльності: Навчальний посібник. – 2-е вид., випр. та доп. – К. Вид-во ФПУ, 2006. – 76 с.
- Туристично-краєзнавчі дослідження: Збірник наукових статей. - Випуск 2. – К. Вид-во ФПУ, 1999. – 655 с.

Допоміжна:

- Внутрішній туризм в Україні: окремі аспекти. Збірка статей.-К.: Вид-во ФПУ, 2007. – 161 с.
- Універсальний довідник з ділових паперів та ділової етики – К.: Довіра, 2003. – 623 с.

Семінарське заняття № 12

Тема: Основи екскурсознавства

Мета: Виявити знання студентів та обговорити про екскурсію: її класифікацію, методики створення та проведення екскурсій.

План

Впродовж двох годин обговорюються наступні питання:

1. Екскурсія як вид туристичної діяльності.
2. Класифікація екскурсій.
3. Методика створення екскурсії.

Рекомендована література:

Основна:

- Бейдик О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України: Методологія та методика аналізу, термінологія, районування: Монографія. – К.: В-во Київського університету, 2001.-395с.
- Історико-культурна спадщина України. – К. Вид-во ФПУ, 1998. – 400 с.
- Лук'яненко В.А. Охорона праці в туризмі: Конспект лекцій. – К. Вид-во ФПУ, 2007. – 230 с.
- Любіцева О.О. Туризмознавство: вступ до фаху: підручник / О.О. Любіцева, В.К. Бабарицька. - К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2008. - 335 с.
- Сокол Т.Г. Основи туристичної діяльності: Навчальний посібник. – 2-е вид., випр. та доп. – К. Вид-во ФПУ, 2006. – 76 с.
- Туристично-краєзнавчі дослідження: Збірник наукових статей. - Випуск 2. – К. Вид-во ФПУ, 1999. – 655 с.

Допоміжна:

- Внутрішній туризм в Україні: окремі аспекти. Збірка статей.-К.: Вид-во ФПУ, 2007. – 161 с.
- Дмитрук О.Ю. Екологічний туризм: сучасні концепції менеджменту і маркетингу Навчальний посібник. - К.: Альтерпрес, 2004. - 192 с.

Тема: Професійні діяльність у туристичній галузі

Мета: Обговорити та поглибити знання студентів про екскурсовода та гід-перекладача, агента з організації туризму, менеджера туризму та професійну етику в туристичній діяльності.

План

Впродовж двох годин обговорюються наступні питання:

1. Агент по організації туризму.
2. Екскурсовод і гід-перекладач.
3. Менеджер туризму.
4. Професійна етика у туристичній діяльності.

Рекомендована література:

Основна:

- Бейдик О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України: Методологія та методика аналізу, термінологія, районування: Монографія. – К.: В-во Київського університету, 2001.-395с.
- Внутрішній туризм в Україні: окремі аспекти. Збірка статей.-К.: Вид-во ФПУ, 2007. – 161 с.
- Зорин И.В. Менеджмент туризма. Туризм и отраслевые системы: Учебник.– М.: Финансы и статистика, 2001. – 272 с.
- Любіцева О.О. Туризмознавство: вступ до фаху: підручник / О.О. Любіцева, В.К. Бабарицька. - К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2008. - 335 с.
- Мезенцев К.В., Мезенцева Н.І. Основи зовнішньоекономічної діяльності: Навчальний посібник. – К. Вид-во ФПУ, 2003. – 160 с.
- Сокол Т.Г. Основи туристичної діяльності: Навчальний посібник. – 2-е вид., випр. та доп. – К. Вид-во ФПУ, 2006. – 76 с.
- Стеченко Д.М., Дука А.П. Словник-довідник з менеджменту. – К. Вид-во ФПУ, 1999. – 368 с.

Допоміжна:

- Дмитрук О.Ю. Екологічний туризм: сучасні концепції менеджменту і маркетингу Навчальний посібник. - К.: Альтерпрес, 2004. - 192 с.

Тема: Основи туроперейтінгу

Мета: Визначити та поглибити знання студентів про організацію роботи туристичної фірми та технології організації туристичної подорожі.

План

Впродовж двох годин обговорюються наступні питання:

1. Організація роботи туристичної фірми.
2. Технологія організації туристичної подорожі.

Рекомендована література:

Основна:

- Любіцева О.О. Туризмознавство: вступ до фаху: підручник / О.О. Любіцева, В.К. Бабарицька. - К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2008. - 335 с.
- Мезенцев К.В., Мезенцева Н.І. Основи зовнішньоекономічної діяльності: Навчальний посібник. – К. Вид-во ФПУ, 2003. – 160 с.
- Сокол Т.Г. Основи туристичної діяльності: Навчальний посібник. – 2-е вид., випр. та доп. – К. Вид-во ФПУ, 2006. – 76 с.
- Туристично-краєзнавчі дослідження: Збірник наукових статей. - Випуск 2. – К. Вид-во ФПУ, 1999. – 655 с.
- Фастовець О.О. Організація транспортних подорожей і перевезень туристів: Навчальний посібник. – К.: Вид-во ФПУ, 2007. – 233с.
-

Допоміжна:

- Бейдик О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України: Методологія та методика аналізу, термінологія, районування: Монографія. – К.: В-во Київського університету, 2001.-395с.
- Внутрішній туризм в Україні: окремі аспекти. Збірка статей.-К.: Вид-во ФПУ, 2007. – 161 с.
- Дмитрук О.Ю. Екологічний туризм: сучасні концепції менеджменту і маркетингу Навчальний посібник. - К.: Альтерпрес, 2004. - 192 с.

Тема: Економіко-соціальні особливості туризму

Мета: Перевірка знань про права та обов'язки туристів, страхування в туризмі. Обговорення особливостей претензійної роботи в сфері туризму.

План

Впродовж двох годин обговорюються наступні питання:

1. Права та обов'язки туристів.
2. Претензійна робота в сфері туризму.
3. Страхування в туризмі.

Рекомендована література:

Основна:

- Бейдик О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України: Методологія та методика аналізу, термінологія, районування: Монографія. – К.: В-во Київського університету, 2001.-395с.
- Лук'яненко В.А. Охорона праці в туризмі: Конспект лекцій. – К. Вид-во ФПУ, 2007. – 230 с.
- Любіцева О.О. Туризмознавство: вступ до фаху: підручник / О.О. Любіцева, В.К. Бабарицька. - К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2008. - 335 с.
- Любіцева О.О. Ринок туристичних послуг (геопросторові аспекти) – К.: Альтерпрес, 2002.-436с.
- На допомогу підприємцеві туристичної галузі: Методичний посібник. Вип. 1. Господарська діяльність. Ліцензування. Дозволи на туристичний супровід. Сертифікація. Безпека перевезень. – К. Вид-во ФПУ, 2005. – 127 с.

Допоміжна:

- Дмитрук О.Ю. Екологічний туризм: сучасні концепції менеджменту і маркетингу Навчальний посібник. - К.: Альтерпрес, 2004. - 192 с.
- Закон України "Про туризм" від 18.11.2003 р. // ВВР.- 2004.
- Котлер Ф., Боуэн Дж., Мейкенз Дж. Маркетинг. Гостеприимство и туризм: Учебник для вузов / Пер. с англ.; Под ред. Р.Б. Ноздревой. - М.: ЮНИТИ, 1998. - 787 с.